

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt, door middel van druk, fotokopie, microfilm, digitaal of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de rechthebbenden.

© 2023 Arie van der Ent

Auteur: Arie van der Ent
Fotografie: Julietta Hasylo
Ontwerp: steenkamerdesign.nl

ISBN 978-94-91389-36-8
NUR 012

www.woordinblik.nl

oorlogsdagboek armageddon

16.02.22 / 31.12.22

Arie van der Ent

Eenmaal daags 50 woorden en 14 regels

Sommige boeken kunnen beter ongeschreven blijven. En zeker geen tweede deel krijgen. Of, wat God verhoede, een derde. Dit boek is een noodverband, een woordendijk tegen het wassende Russische water...

Weet je wat, dacht ik – ik ga een dagboekje bijhouden, het wordt vast oorlog, en dan ben ik er in elk geval vroeg genoeg bij. Zo gezegd, zo gedaan. En meteen al bij het schrijven van het eerste stukje – van 16 februari 2022, net niet terug van een Rotterdambezoek: dat viel in het water door een onverhoeds positieve covid-test! – vond ik mijn daglimiet van 50 woorden, niet één meer, geen één minder. Sindsdien, tot op de dag van morgen, overmorgen en waarschijnlijk nog vele dagen daarna, produceer ik eenmaal daags mijn medicijn van 50 woorden. Op 24 februari was het zover:

Oorlogsdagboek 9

Bagheera en ik werden er tegelijk wakker van. EXPLOSIES. Zij blafte zacht, ik huilde. Julietta werd ook wakker. Teletekst. Stroom werkt, CNN ook. Julietta aan de telefoon met haar tante uit Canada. Plassen, huilen, onduidelijk waarom. Geen echte angst, maar woede. Nu stil. Mijn eerste oorlog. *FUCK HIM HARD.*

Net ná het begin, twee dagen later, werd het eerste Armageddon-sonnet geboren – en ook die productie is tot op de dag van vandaag – en tot in lengte van zoveel dagen als nodig, tot een internationaal aanvaarde vredesoplossing – voortgezet: 14 regels...

De teksten zijn als aquarellen gemaakt – ze werden in één keer opgetekend en als woordpixels op Facebook gezet, zonder latere correcties of cosmetische reparaties. En ze gingen en gaan niet alleen over oorlog, maar ook over Feyenoord, Patrick Roest, de liefde, de dood en alles wat daar tussenin zit – rode wijn, Oboechiv, letterkunde, etc.

En zo slikt u, lezer, in de vorm van dit boek, dit eerste deel, mijn dagelijkse portie medicijn, bedoeld om de gedachten wat te verzetten, om die om te zetten in iets waar ik genoegdoening aan beleef – en u misschien ook.

Voor de uitgave van Jevgeni Onegin, eind vorig jaar verschenen, vertaalde ik 409 sonnetten van Poesjkin. Ik had en heb er dus een zekere handigheid in gekregen, vandaar de vormkeus.

De oorlog gaat ondertussen door, maar wel de goede kant op, zo lijkt het: naar de overwinning van Oekraïne en de bevrijding van al zijn door Rusland bezette gebieden. Het schrijven gaat zolang ook door – en ik eindig hier met de vrolijke noot van vanmorgen, zo snel mogelijk op te nemen in deel II van *oorlogsdagboek armageddon*:

Armageddon 325

Er waren eens drie koningen...
Ze maakten elk een fotootje,
ze traden uit hun woningen
en stapten in hun autootje...

De een zei: 'Wie zo wijs en oud
als ik is, weet wel een presentje
voor zo'n zopas geboren ventje –
bij bol.com een klompje goud!'

De ander zei: 'Zit niet te kirren!
Opdat zijn moeder hem verbond
wanneer het leven hem verwondt
en insmeerde met zuiver mirre!'

De derde zei: 'Jij dooie pier ook!
Het gaat niet om een tastbaar zijn,
om schatrijk of aanminnig zijn,
maar heilig als de geur van wierook!'

Het knaapje vond het drie keer niks,
het wou alleen een crucifix!

*6 januari 2023
Arie van der Ent
Hermanivka
Oekraïne*

16.02.2022

Oorlogsdagboek 1

De hal is bijna uit de grond. De bolgewassen krijgen weer de kriebels. De winterduivels uit het noorden zijn bang voor krokuspracht in eigen huis. Ze sturen woelmachines om de groei te fnuiken. Een goede tuinman brengt geen dood. Straks bloeit het Rode Plein. Wie tweedracht zaait, zal eenheid oogsten.

17.02.2022

Oorlogsdagboek 2

Terug naar de volksaard, als je niet uitkijkt. Gewoon afronden naar beneden. Wat doet een Rus als de buurman iets heeft wat hij begeert, zeg maar – een varken, een democratie of een vrijheid? Verwerft hij zich datzelfde? Welnee, gelijke monniken, gelijke kappen: hij vermoordt het begeerlijke item van de buurman.

18.02.2022

Oorlogsdagboek 3

Wakker in het donker. Nog stroom, nog internet. Ochtendplas, Teletekst. 'VS en Rusland praten volgende week'. Goddank. Rustig Finland-Slowakije kijken. Geen zin om Poesjkin na te kijken, collaboratieachtig. De zon komt op. Een zachte lentelucht, een geur van nieuw en hoop. Wat als het wit-blauw-rood straks wappert? *Fuck Putin.*

19.02.2022

Oorlogsdagboek 4

Een oude man, zijn jongensdroom. Een wereldoorlog in Europa! De eerste twee helaas gemist, ontijdig vroeggeboren. Maar ja, de derde keer, daar ben ik bij, daar zit ik bijna eerste rang! Dat wordt wat, dodenlikes op Instagram! Ach, Russen, zet het Kremlin in de hens! Dan word ik heerlijk wakker...

20.02.2022

Oorlogsdagboek 5

‘Zo wie u op de rechterwang slaat, keert hem ook de andere toe.’ Jezus in de bocht, in zijn beruchte Bergrede. *Soft flower power*. Engels, Bach en \$ zijn wereldkampioen, maar weer is Kyiv de sigaar. Acht jaar Hemelse Honderd. Openingsceremonie *Geopolitical Games?* Omsingeling. Finland-ROC 2-1. Vanmiddag Feyenoord-SC Cambuur...

21.02.2022

Oorlogsdagboek 6

Geen wekker, nergens nodig heen. Alleen naar de wc. De benen uit het bed, de bril, de sloffen, kamerjas. De rest slaapt door, de vrouw, de hond. De trap af, zeven treden, twee deuren door, neerzigen. Tablet open, teletekst: ‘EU geeft details over sancties.’ Yes! Gesmoorde snik. Geen OS. Koffie.

22.02.2022

Oorlogsdagboek 7

De koffer stond er nog, eerst met cadeautjes, toen met niks en nu met de bewijzen van ons zijn, ons huis en onze hond. We gaan niet weg, ze komen niet, niet hier. Hij trekt met honderdvijftigduizend vredesduiven in twee speeltuinlandjes. De grove aanspraak en de wansmaak. Nadag, troostprijs, Waterloo.

23.02.2022

Oorlogsdagboek 8

I had a dream... Duizend Russen spreken af: wij gaan naar het Rode Plein. En onderweg sluiten mensen zich bij ons aan. Koek en zopie mee. Tenten, veel tenten ook. Camera's. En muzikanten, kunstenaars. *Saison Russe!* Dekabristen in februari. Maart mag ook. Weer wakker... Koffie. Bila Tserkva. *Osso bucco*. Mmm.

24.02.2022

Oorlogsdagboek 9

Bagheera en ik werden er tegelijk wakker van. EXPLOSIES. Zij blafte zacht, ik huilde. Julietta werd ook wakker. Teletekst. Stroom werkt, CNN ook. Julietta aan de telefoon met haar tante uit Canada. Plassen, huilen, onduidelijk waarom. Geen echte angst, maar woede. Nu stil. Mijn eerste oorlog. *FUCK HIM HARD*.

25.02.2022

Oorlogsdagboek 10

Al vroeg wakker, even over vieren. Onachterhaalbare gedachten. En dan opeens: die duisternis! Geen straatverlichting! Geen stroom, geen licht, geen hulp, geen God, geen niks, de aarde woest en ledig. Twee ademhalingen naast me. Kamerjas, naar beneden. De kerstverlichting brandt. Goddank. Eens kijken op Teletekst. Als dat nog werkt... Ja!

26.02.2022

Oorlogsdagboek 11

Kijk, zei mijn vrouw eergisteren, dat is nu een kraanvogel. *Zwoezj, zwoezj*. Zelfs ik zag hem, met mijn luie oog, de laatste van zeven. *Zwoezj, zwoezj*. Terug uit het zuiden. Gisteren af en toe een andere vogel over ons dorp heen. *Zwoezj, zwoezj*, maar sneller, harder. Terug uit het noorden.

Armageddon

Explosies deze nacht, ik werd er wakker van. Bagheera blafte, tante Sveta belde uit Canada, dit is wat anders dan een pandemie, waarin men zoveel doden telde. Dit is een aanslag op ons wereldbeeld, dit raakt ook u, mijn oude landgenoten, het consumentje zijn is uitgespeeld – u zult ook voor iets anders moeten kiezen – beseffen dat het nu om actie gaat, waarbij u zonder... alles kunt verliezen – geen woorden meer, maar enkel daad: zit ook gerust een poosje in de kou, voor u en ons, voor mij en jou...

27.02.2022

Oorlogsdagboek 12

Geen vrouw naast mij. Daar werd ik wakker van. Eerst teletekst. Vasylkiv, een oliebrand, bevestigd door de burgemeester. Ik kocht haar ooit een hazelnotenboompje, groeit gestaag. Ik belde naar beneden: kijkt met de vluchtelingen naar de gloed: geen opgang van de zon. Contact met Kyiv, met familie. Pas half vier.

Armageddon 2

Ik zit hier in mijn luie stoel –
een echte nagemaakte Gispes –
en schrijf gewoon op wat ik voel,
om wat te klagen, ja... en gispes:
het is nu *komandantskiy tsjas*
en niets wordt ooit weer wat het was.
de aarde woest en leeg en donker
met aan de nachtkim wat geflonker –
het heilig Kyiv door de droes
bestookt, die op zijn laatste benen –
de dood alreeds aan hem verschenen –
de wereld meesleept in zijn roes...
Het grootste vrachtvliegtuig, de Droom,
is opgeblazen, zonder schroom.

28.02.2022

Oorlogsdagboek 13

All quiet. Stilte voor de storm? Het gevoel dat alles heel snel over is. Maar wat is alles? Als alles nu eens alles is? Welnee! Hij geeft zich over, Putler. De Boetsjabeelden. Romantisch weekend daar, zou het hotelletje nog staan, bestaan? En dan, de drieduizend dode jongens, als op oefening...

Oorlogsdagboek 14

‘Ik droomde van een grote rat. Hij kwam, snuffelde wat, en ging.’ Mykóla Hóhol, *De revisor*, 1836. De burgemeester wist niet wat het betekende, hij was alleen maar bang. Wij wel. Zelfs wie. En waarom. Maar of hij gaat? Kom Heer, wees snel, anders snuffelt hij alles dood en kapot.

Armageddon 3

Er kruipt een godgans grote file
tussen de hoofdstad en de grens
zo’n veertig mijl aan randdebielen –
wat dat gaat kosten weet geen mens.
Hun tanks bedreigen ook de vrijheid
van hem en haar, van u en jou –
zet alle Russen in de kou
en zorg voor grote lenteblijheid.
Doneer meteen een Turkse *drone*,
die heeft zijn eigen *flying zone*
en schiet die file zo aan flarden.
Het lijkt daarvoor nog niet te laat,
maar als het zo nog verder gaat,
dan is alleen de dood te harden.

Armageddon 4

Wie leeft heeft uitstel van de dood,
die morgen komt, of overmorgen,
of dan die dag, ze kunnen worgen,
de angsten voor een macht zo groot.
En meestal gaan we één voor één
het duister in van gene zijde,
waar niemand is, er wacht ons geen,
we gaan geen eeuwig leven leiden.
We maken er het beste van,
zo goed en kwaad zoals dat gaat...
Dan komt een man met blinde haat
voor ons succes en raakt van plan
ons opgebouwde universum
tot stof te maken in een mum.